FIL-QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

MAĠISTRAT DR SIMONE GRECH LL.D.

Distrett Qormi

Il-Pulizija

vs

David Grech

Illum, 30 ta' Settembru, 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni mressqa kontra David Grech ta' 35 sena, detentur tal-karta tal-identità bin-numru 353080(M), li permezz tagħhom ġie akkużat talli:

"... 28.07.2015 u 15.09.2015 gewwa l-gzejjer maltin

1) *Minghajr l-hsieb li tisraq jew li taghmel hsara kontra il-Ligi izda biss biex tezercita dritt li tippretendi li ghandek fixkilt lil Martin Scerri fil-pussess ta' hwejgu (Scaffolding valur ta' €3211.62)*

   Il-Qorti hija mitluba li f'kaz ta' htija tapplika l-Art 383 tal-Kap 9".

Rat li din il-kawża ġiet assenjata lil din il-Qorti hekk kif ippreseduta;

Semgħet ix-xhieda prodotta;

Semgħet trattazzjoni orali;

Rat li din il-kawża ġiet differita għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

<u>Prinċipji legali - Raggion Fattasi</u>

Illi Emanuel Borg jinsab akkużat bir-reat ta' *ragion fattasi*, hekk kif kontemplat taħt l-Artikolu 85 tal-Kodiċi Kriminali, Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta. Fil-Liġi Maltija, l-elementi ta' dan ir-reat kif imħadna fil-ġurisprudenza Maltija jirriflettu l-analiżi tal-ġurista Taljan, Francesco Carrara, fil-kitba tiegħu ***<u>Esposizioni dei Delitti in specie – parte speciale del Programma del corso di diritto criminale</u>***, Volum 5, Lucca, 1868, fejn, f'paġna 487, para 2850 itenni l-elementi ta' dan ir-reat bħala:

> *"1.o Un atto esterno che spogli altri di un bene che gode, e sia eseguito contro la opposizione o espressa o presunta di questo;*
>
> *2.o Credenza di far quest'atto in esercizio di un diritto;*
>
> *3.o Coscienza di fare di privato braccio quello che dovrebbe farsi per autorita' di magistrati;*
>
> *4.o Mancanza di titolo piu' grave."*

Fis-sentenza deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali, fl-ismijiet, **<u>Il-Pulizija vs. Spiru Bartolo</u>**, nhar id-disgha (9) ta' Jannar tas-sena elfejn u sitta (2006), inqtal hekk:

"Illi kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta l-elementi kostituttivi tar-reat ta' "ragion fattasi" taht l-art.85 tal-Kodici Kriminali huma erbgha u cioe' :-

(a) att estern li jispolja lil xi hadd minn xi haga li tkun qieghed igawdi, liema att ikun esegwit kontra loppozizzjoni, espressa jew prezunta, ta' dan il-hadd iehor;

(b) il-kredenza li l-att qed isir b'ezercizzju ta' dritt ;

(c) il-koxjenza fl-agent li hu qieghed jaghmel "di privato braccio" dak li jmissu jsir permezz ta' l-awtorita' pubblika ; u

*(d) n-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi. (Ara. App. Krim. "**<u>Il-Pulizija vs. Carmel maghruf bhala Charles Farrugia</u>**"[17.2.95] ; "**<u>Il-Pulizija vs. Reno Micallef</u>**"[6.6.95] ; "**<u>Il-Pulizija vs. Mark John Schembri"[18.9.2002] u ohrajn</u>**)."*

Tal-istess portata kienet id-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali, fl-ismijiet, **<u>Il-Pulizija vs Mario</u> Lungaro,** fit-18 ta' Novembru, 1996:

"Biex jikkonfigura ruhu r-reat ta' ragion fattasi, iridu jikkonkorru dawn l-elementi:

"(1) att estern li jispolja lil xi hadd iehor minn haga li jkun qieghed igawdi, liema att ikun ezegwit kontra lopposizzjoni, espressa jew presunta, ta' dan il-hadd iehor;

(2) il-kredenza li l-att qieghed isir b'ezercizzju ta' dritt;

(3) il-koxjenza fl-agent li hu qieghed jaghmel 'di privato braccio' dak li jmissu jsir per mezz ta' l-awtorita` pubblika (jew, fi kliem il-Crivellari, **<u>Il Codice Penale per il Regno d'Italia Interpretato ecc.</u>**, Torino, 1895, Vol. VI, pagna 749, 'la persuasione di fare da se` cio` che dovrebbe farsi reclamando l'opera del Magistrato'); u

*(4) in-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi (ara, fost diversi sentenzi, **Il-Pulizija v. Salvatore Farrugia**, Appell Kriminali 14 ta' Dicembru, 1957, Vol. XLI.iv.1506; **Il-Pulizija v. Carmel sive Charles Farrugia**, App. Krim. 17 ta' Frar, 1995; **Il-Puliziia v. Carmelo Ciantar**, 18 ta' Settembru, 1996; ara wkoll Falzon, G., **Annotazioni alle Leggi Criminali (Malta)**, 1872, p. 123)."*

Hu risaput - u dan, del resto, johrog mill-istess definizzjoni tar-reat in dizamina - li l-istess att materjali jista' jaghti lok ghar-reat ta' ragion fattasi jew ghal reat iehor (hsara volontarja, serq), u jekk ikunx hemm dana r-reat ta' ragion fattasi jew xi reat iehor ikun jiddependi mill-intenzjoni tal-agent. Hu rrelevanti jekk dina l-intenzjoni tikkwalifikax bhala intenzjoni specifika jew intenzjoni generika".

Din il-Qorti tqis illi fil-kliem tal-liġi nfisha, biex jissussisti r-reat tar-ragion fattasi, jinħtieġ li l-imputat "*ifixkel lil xi ħadd fil-pussess ta' ħwejġu.*" Fi kliem ieħor, jinħtieg att estern li jispolja lil ħaddiehor minn oġġett li jkun qiegħed igawdi. Jekk il-pussess ikun diġà qiegħed għand l-imputat u l-imputat jagħżel li jżomm dan il-pussess, ma jkun qiegħed jagħmel l-ebda att estern, li permezz tiegħu ineħħi l-oġġett mill-pussess tat-terz u jimpussessa ruħu minnu. L-imputat ma jkun fixkel lil ħadd mill-pussess ta' ħwejgu, għax pussess ma jkunx kellu. Fil-kawża fl-ismijiet, **Il-Pulizija vs Eileen Said**, deċiża fid-19 ta' Ġunju, 2002, il-Qorti tal-Appelli Kriminali spjegat li:

*"Ir-reat ma jissussistix meta l-att materjali jikkonsisti fir-retenzjoni ta' pussess li dak li jkun gia' ikollu. Hemm bzonn li jkun hemm att pozittiv li jippriva lit-terz, jew ifixklu fil-pussess tal-haga ghax kif jghid il-Carrara (**Prog. Parte Speciale** Vol 5 para 2850):-*

'L' atto esterno deve privare altro contro sua voglia di un bene che gode. Chi e' nell' attuale godimento di un bene e continua a goderne a dispetto di chi non voglia; non delinque perche' la legge protegge lo "stato quo", il quale non puo' variarsi tranne per consenso degli interessati o per decreto della autorita' giudiziale."

Dwar dan il-punt, hemm ukoll dottrina u ġurisprudenza Taljana dwar ir-reat ta' ragion fattasi, li minnu l-Leġislatur Malti kien ġie kjarament ispirat, li

tgħallem li ż-żamma jew rifjut ta' konsenja ta' oġġetti per sè, ma twassalx għal dan ir-reat ta' ragion fattasi. Skont il-Maino, *"E per parita di ragione fu giudicato non costituire delitto di esercizio arbitrario il semplice fatto di trattenere e rifiutarsi a restituire"* (**Codice per il Regno d'Italia**, Luigi Maino – Libro II, Titolo IV, Art. 235 e 236, Para 1189, fol. 6).

Ikkunsidrat:

Mill-provi prodotti jirriżultaw, li l-imputat daħal fi ftehim ma' EHL Hire Shop għall-kiri ta' scaffolding għal jumejn. Martin Scerri kkonferma li firma waħda li hemm fuq Dok DS1, hija tiegħu, filwaqt li l-firma l-oħra hija tal-imputat. Skont Scerri, l-iscaffolding baqa' qatt ma ġie rritornat lura lil EHL Hire Shop.

Din il-Qorti tqis, li prova dwar il-konnessjoni bejn Martin Scerri u EHL Hire Shop ma tressqitx, ħlief li ngħad li Dok DS1 ġie ffirmat mill-istess Scerri. Irriżulta wkoll li dan l-iscaffolding ittieħed fl-24 ta' Lulju, 2015. Din l-imputazzjoni tirrisali għal data ta' 28 ta' Lulju, 2015, u għal data tal-15 ta' Settembru, 2019. Spjegazzjoni dwar għalfejn il-Prosekuzzjoni għażlet li tindika dawn iż-żewġ dati bħala d-dati ta' meta seħħ allegatament dan ir-reat, ma ngħatatx. In oltre, Martin Scerri kkonferma bil-ġurament tiegħu, li diment li l-iscaffolding qatt ma ġie rritornat, il-kera tibqa' għaddejja. Għaldaqstant semmai, jekk l-iscaffolding għadu ma ġiex irritornat u l-kirja għadha għaddejja, semmai din mhijiex kwistjoni ta' ragion fattasi, iżda kwistjoni ċivili dwar ħlas dovut u talba sabiex din il-kirja tiġi tterminata. Fuq nota oħra jibqa' l-fatt kruċjali, li l-allegat scaffolding kien ilu fil-pussess tal-imputat mill-24 ta' Lulju, 2015. Għalhekk, ma hemmx aġir li jammonta għal spussessament ta' ħwejjeġ li kienu fil-pussess tal-parte civile. Li għamel semmai l-imputat kien, li żamm f'idejh ħwejjeġ li kienu fil-pussess tiegħu, u mhux li neħħihom mill-pussess tal-parte civile. Skont il-Maino fuq ċitat, dan ma jwassalx għall-estremi tar-reat ta' ragion fattasi.

Abbażi tal-kunsiderazzjonijiet su esposti, il-Qorti, wara li rat l-Artikolu 85(1) tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, ma ssibx lill-imputat ħati tal-akkuża miġjuba kontrih.

Decide

Għar-raġunijiet premessi, wara li rat l-Artikolu 85(1) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti qiegħda ssib lill-imputat mhux ħati tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu u tilliberah minn kull ħtija u piena.

Maġistrat Dr. Simone Grech

Janet Calleja
Deputat Reġistratur